

بیمه تمام خطر نصب ماشین آلات

● ابوالقاسم دباغ

اصولاً بیمه های مهندسی، در مقایسه با سایر انواع بیمه مانند بیمه باربری و بیمه آتش سوزی، خیلی جوان تر است. بیمه تمام خطر نصب از جمله بیمه های مهندسی است که در سال ۱۹۴۰ در آلمان طراحی و اجرا شد. در اجرای یک پروژه مهندسی و یا نصب و راه اندازی یک کارخانه اشخاص مختلفی دخیل هستند از جمله کارفرما و صاحب کار که صاحب سرمایه است. در این زمینه کارفرما نیاز دارد با مهندس مشاور مشورت کند. مهندس مشاور برای او کارخانه را طراحی می کند. در این طرح نوع ماشین آلات، نوع خط تولید، خرید مواد اولیه و ... آمده است. سپس مهندس مشاور طرح را تحویل کارفرما می دهد.

چه اقلامی در بیمه نامه تمام خطر نصب تحت پوشش قرار می گیرد؟

در بیمه نامه تمام خطر نصب، ماشین آلات از زمانی که وارد سایت می شود تحت پوشش قرار می گیرد. در مرحله اول قیمت ماشین آلات اهمیت دارد. قیمت ماشین آلات باید به قیمت تمام شده در زمان راه اندازی بیمه شود که شامل قیمت خود ماشین آلات براساس پرفورما، هزینه حمل از مبدأ تا سایت حقوق و عوارض گمرکی که بابت واردات این ماشین آلات پرداخت می شود و هزینه نصب، مجموعه اینها قیمت تمام شده ماشین آلات در لحظه راه اندازی را تشکیل می دهد. علاوه بر ماشین آلات، لوازم و تجهیزات که برای نصب این ماشین آلات به کار برده می شود، مثل جرثقیل، لودر، بولدوزر، گریدر و ابزارهای که برای نصب از آنها استفاده می شوند در این بیمه نامه تحت پوشش قرار می گیرند. بیمه نامه تمام خطر نصب به صورتی طراحی شده که کارهای ساختمانی هم که لازم است برای نصب ماشین آلات انجام شود تحت پوشش قرار می گیرد. مثلاً فونداسیون ماشین آلات، سالن ها و هرگونه کار ساختمانی مشابه دیگر.

کارفرما پروژه را به مناقصه می گذارد. پیمانکاران اجرایی برای اجرای پروژه و همچنین شرکت هایی که عرضه کننده ماشین آلات هستند در مناقصه شرکت می کنند. بنابراین یک ارتباط کاری بین کارفرما و مهندس مشاور و پیمانکار قابل تعریف است. از سوی دیگر کارفرما ممکن است برای اجرای پروژه بودجه کافی در اختیار نداشته باشد. پس قاعدتاً به بانک یا یک مؤسسه اعتباری مراجعه می کند تا بخشی از هزینه تأسیس پروژه را تأمین کند. در اینجا ارتباط بین کارفرما و بانک یا مؤسسه اعتباری نشان داده شده است. پس می بینید تمام اشخاصی که دست اندرکار اجرای یک پروژه هستند همه بیمه گذار بیمه تمام خطر نصب تلقی می شوند.

معمولاً یکی از اینها یا کارفرما یا پیمانکار اصلی پیشنهاد بیمه نامه را تکمیل می کند و به شرکت بیمه ارائه می دهد ولی تمام اشخاصی که به نوعی ممکن است، در نتیجه تحقق یک خطر به منافع آنها زیان وارد شود، همه بیمه گذار تلقی می شوند و اسم آنها در بیمه نامه ذکر می شود.

● مقاله ارائه شده

در سمینار «صنعت و بیمه»
(آبان ۱۳۸۴ - مشهد مقدس)

را ارائه بدهد و بیمه‌نامه صادر بکند اطلاعاتی لازم دارد. برای کسب این اطلاعات پرسشنامه عمومی طراحی شده است که در آن پرسشنامه اطلاعات عمومی راجع به پروژه مورد سؤال قرار می‌گیرد. بعضی از پروژه‌های خاص هستند که یک پرسشنامه‌های خاص دارند مثل توربوژنراتور. در این پرسشنامه اطلاعات مربوط به مشخصات ماشین‌آلاتی و قیمت آنها درخواست شده است.

جدول زمانبندی اجرای طرح نیز از جمله اطلاعات خیلی لازم برای بیمه‌گر است که بدانند پروژه از چه زمانی شروع می‌شود و چه زمانی به کارفرما تحویل داده می‌شود. بیمه‌گر باید بدانند دوره‌های بارندگی و دوره‌هایی که سیل ممکن است اتفاق بیفتد در دوره نصب وجود دارد تا بتواند ریسک آن را ارزیابی کند. نقشه محل نصب ماشین‌آلات، خلاصه قرارداد نصب از اطلاعات اولیه است که بیمه‌گر لازم دارد تا بتواند نرخ و شرایط بیمه‌نامه را معین کند. بیمه‌های تمام‌خطر نصب یک شرایط عمومی دارد و یک شرایط اختصاصی که اینها مشخص است. با توجه به نوع پروژه بیمه‌گر ممکن است شرایطی را اضافه بر آن چیزی که در بیمه‌نامه وجود دارد به بیمه‌گر ارائه کند. این شرایط موجب صدور یکسری الحاقیه می‌شود. تمام الحاقیه‌ها استاندارد هستند. این الحاقیه‌ها را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد:

الحاقیه‌ای هست که یکسری پوشش اضافه علاوه بر آنچه که در بیمه‌نامه هست را ارائه می‌کند. به عبارت دیگر ممکن است برخی خطرات در بیمه‌نامه استثناء شده باشد مثل خطر شورش و بلوا و آشوب که به خطر SRCC معروف است. SRCC در بیمه تمام‌خطر نصب جزء استثنائات است ولی بیمه‌گذار می‌تواند با پرداخت حق بیمه اضافی این پوشش را خریداری کند.

الحاقیه‌هایی وجود دارد که بیمه‌گر با توجه به نوع پروژه شرایط خاصی را معین می‌کند. نمی‌توان گفت این شرایط محدودکننده یا پوشش اضافی، بلکه بیمه‌گذار، علاوه بر شرایط عمومی شرایط خصوصی را نیز به موجب این الحاقیه اعلام می‌کند. الحاقیه‌ای هم وجود دارد که محدودکننده است. با توجه به نوع ریسک بیمه‌گر شرایط محدودکننده‌ای را اعلام می‌کند مثلاً برای جلوگیری از آتش‌سوزی، جلوگیری از گسترش آن و جلوگیری از وقوع خسارت سیل، الحاقیه‌هایی وجود دارد که بیمه‌گذار موظف است که به آنها عمل کند.

هزینه از بین بردن ضایعات ناشی از تحقق خطرات بیمه‌شده در این بیمه‌نامه هزینه پاکسازی مخروبات ناشی از بروز خسارت توسط بیمه‌گذار تحت پوشش قرار می‌گیرد. در نتیجه تحقق هر یک از خطرات بیمه‌شده ممکن است به اموال مجاور آسیب‌هایی وارد شود، این اموال مجاور با اموال شخص ثالث تفاوت می‌کند. شخص ثالث هر کسی است به غیر از بیمه‌گذار. اموال مجاور مربوط به کسانی است که نه بیمه‌گذار هستند، نه اشخاص ثالث. پس در این بیمه‌نامه خسارت وارد به اموال مجاور هم تحت پوشش قرار می‌گیرد. بخش دوم بیمه‌نامه مربوط به خسارت وارده به اشخاص است. یعنی خسارت جانی و مالی وارد به اشخاص ثالث تحت پوشش قرار می‌گیرد.

دوره بیمه

دوره بیمه‌نامه تمام‌خطر نصب برخلاف سایر بیمه‌نامه‌ها از جمله بیمه‌های اتومبیل و آتش‌سوزی که یکساله هستند، برای طول اجرای پروژه است. بدین منظور نیاز به یک تقسیم‌بندی داریم: نخست ماشین‌آلات وارد می‌شوند که بیمه باربری دارند. بیمه باربری معمولاً در بیمه تمام‌خطر نصب تحت پوشش قرار نمی‌گیرد ولی در یک مجموعه پروژه‌های خاص امکان آن وجود دارد. در مرحله بعدی از زمانی که ماشین‌آلات وارد سایت می‌شوند، دوره انبارداری یا پیش‌انبارداری آغاز می‌شود. در این دوره ماشین‌آلات وارد سایت شده‌اند ولی هنوز عملیات نصب شروع نشده است. بعد از دوره انبارداری، دوره ساخت و نصب است، که ماشین‌آلات نصب می‌شوند. پس از نصب ماشین‌آلات مرحله راه‌اندازی آنها شروع می‌شود و سپس تستینگ، هارتست و کرتست و سرانجام خط تولید که راه‌اندازی شد، تحویل موقت صورت می‌گیرد. یعنی پیمانکار پروژه را به کارفرما تحویل می‌دهد. بعد از اینکه تحویل یک دوره معمولاً ۱۲ ماهه آغاز می‌شود که در تمام قراردادهای وجود دارد. پیمانکار در این دوره تعهداتی نسبت به کارفرما دارد. این دوره به دوره نگهداری معروف است.

حدود پوشش بیمه‌ای

بیمه تمام‌خطر نصب همان‌طور که از اسمش پیداست شامل تمام خطرها است. به طور کلی از لحاظ پوشش خطرات دو نوع بیمه وجود دارد. یکی بیمه‌نامه‌های با خطرات معین مثل بیمه‌های آتش‌سوزی، منازل، اتومبیل و ... که خطرات معینی را بیمه می‌کند. ولی بیمه‌های تمام‌خطر، تمام خطرات را بیمه می‌کند مگر اینکه در بخش استثنائات، مواردی استثناء شده باشد. در این بیمه‌نامه برای اینکه بیمه‌گر بتواند نرخ و شرایط

■ در بیمه تمام‌خطر نصب، تمام اشخاصی که به نوعی ممکن است، در نتیجه تحقق یک خطر، به منافع آنها زیان وارد شود بیمه‌گذار تلقی می‌شوند